

Křtinský zpravodaj

www.krtiny.cz

2 / 2012 Červenec

Vážení spoluobčané,

přesto, že se zdá, jako by poslední číslo našeho Zpravodaje vyšlo před pár týdny, ve skutečnosti uplynuly již tři měsíce, napěchované událostmi. Drobnými i důležitějšími: podařilo se nám dokončit dětské hřiště u školy, finišuje akce Bukovský kopec, kde jsou v době uzávěrky Zpravodaje těsně před předáním nové vodovodní přípojky, Spolkový dům byl ozdoben novým chodníkem, máme za sebou hlavní pout'ové období této sezony a vrcholí školní rok.

A možná, že i to vše nám pomohlo k mimořádnému úspěchu, kterého jsme před několika dny docílili v soutěži „Vesnice roku“, do které jsme se letos poprvé přihlásili. Za přispění desítek dobrovolníků z řad spolků i jednotlivých občanů jsme velmi dobře obstáli v silné konkurenci 22 obcí, které se, stejně jako my, o titul ucházely. Většinou již poněkolikáté. Přesto, že jsme byli v soutěži nováčky, stali jsme se jednou z pěti nejlépe hodnocených obcí Jihomoravského kraje. Získali jsme „Cenu naděje pro živý venkov“, takzvanou „Duhovou stuhu“. Je to ocenění úrovně a kvality společenského života ve Křtinách. A právě proto je třeba poděkovat všem těm dobrovolníkům, kteří neváhali přijít a podpořit nás v soutěži, třeba i za cenu náhradního volna. Je třeba poděkovat představitelům spolků, vedení Školního lesního podniku, zástupcům školy, která hodnotitelskou komisi velmi zaujala, nejen svou architekturou, ale i připraveným programem, stejně, jako vystoupení Smrčku, Saltarinu, Křový, seniorů a dalších aktivních účastníků. Cena je provázena nemalou finanční částkou, kterou bychom rádi investovali právě do dalšího zlepšení podmínek společenského života ve Křtinách. Děkuji všem, kteří nám pomohli toto ocenění získat a věřím, že v příštích letech máme šanci umístit se v soutěži ještě lépe.

Užívejte si nyní prázdnin a dovolených a na podzim se budu těšit, že se s novým elánem zapojíte do společenského života obce.

Starosta

Územní plán

Upozorňujeme občany, že je ještě možnost podávat podněty k změnám v územním plánu do 31. srpna 2012. Článek na toto téma vyšel již v minulém čísle Zpravodaje. Poté, co budou jednotlivé podněty projednány a zapracovány do nového územního plánu, bude již velmi obtížné a nákladné další změny provádět.

Dětské hřiště u MŠ a ZŠ ve Křtinách

V letošním roce se nám podařilo získat dotaci na dětské hřiště z programu „Obnovy vesnice“ Ministerstva pro místní rozvoj. Přesto, že bylo podáno 1137 žádostí - nejvíce v historii, vybráno a schváleno bylo jen 290 z nich, mezi vybranými byla i naše žádost. Svědčí to o tom, že byla zpracována kvalitně. Možná také komise přihlédla k tomu, že v loňském roce jsme dotaci nedostali. Celková výše dotace činí 344 413,- Kč a městys přispěl částkou 147 605,- Kč. Ještě před obdržením dotace jsme provedli výběrové řízení na dodavatele hřiště, abychom v případě úspěchu stihli vybudovat hřiště do konce školního roku. Podle zkušeností ostatních provozovatelů dětských hřišť se jako nejlepší a nejvíce trvanlivé osvědčilo vybavení, které se vyrábí z akátového dřeva. Proto jsme výběr zaměřili na firmy, které tento materiál na výrobu hřišť používají. Byla vybrána firma **TR Antoš**, která předložila nejlepší nabídku. Výběr použitých prvků proběhl v mateřské a základní škole pod dohledem pedagogů a v mateřském centru pod dohledem maminek. Děti malovaly výkresy, jaké hřiště si asi představují. Díky tomu, že jsme byli na schválenou dotaci předem připraveni a že bylo v předstihu potvrzeno z ministerstva, že můžeme podepsat smlouvu na vybudování hřiště, držíme asi rekord v rychlosti realizace, protože od schválení do otevření hřiště uběhlo pouhých čtyřicet dní. Hřiště bylo slavnostně otevřeno v sobotu, dne 9. června 2012, takže dnes si již naše děti hřiště užívají a to nejen v rámci školních aktivit v MŠ a ZŠ, ale také se svými rodiči, ve svém volném čase. Hřiště je otevřeno pro veřejnost, aby bylo maximálně využíváno. Věříme, že nám pomůžete hřiště udržovat a chránit, aby sloužilo svému účelu co nejdéle.

Starosta

Slavnostní otevření dětského hřiště

V sobotu 9. června bylo nově zrekonstruované dětské hřiště u školy slavnostně otevřeno. Akce začala vzpomínkou na bývalého ředitele školy RNDr. Jiřího Kovaříka. Na svého kolegu zavzpomínal současný zástupce ředitele

Mgr. Karel Smejkal. Starosta Křtin pak veřejně vyhlásil záměr pojmenovat alej vedoucí ke škole „Cestou doktora Kovaříka“.

Poté co hřišti požehnal Mons. P. Peňáz, si konečně děti mohly vyzkoušet všechny nové atrakce: houpačky, prolézačky, skluzavku, kolotoč a další. Zájem byl skutečně velký, a jak to u dětí bývá, nestrojený a upřímný.

Marek Rada, účastník

Poznámka šéfredaktora:

Je potěšující, že se vedení obce přihlásilo k odkazu někdejšího ředitele školy, Jiřího Kovaříka. Tomuto obyvateli Jedovnic zůstaly Křtiny velmi mnoho dlužny. Bez jeho mnohaletého nenápadného, ale cílevědomého a houževnatého úsilí bychom dnes neměli ani novou školu, ani Spolkový dům. Patrně bychom dnes neřešili ani problém, jak nejlépe využít bývalou měšťanku, ale kde honem vzít miliony na její bezpodmínečnou generální rekonstrukci. Myslím, že by si proto zasloužil, aby jeho jméno nesla celá škola, kterou vybudoval, nejen cesta k ní. Během svého života se Jiří Kovařík našeho vděku nedočkal. Jsem rád, že alespoň dnes si vedení obce jeho mimořádný přínos uvědomuje.

Petr Švenda

Poslední zastupitelstvo se dohodlo k tomuto tématu otevřít veřejnou diskusi.

Rozpočtové určení daní (RUD)

Jistě jste v poslední době slyšeli, jak se neustále mluví o novém návrhu zákona o Rozpočtovém určení daní, zkráceně RUD. Na naší radnici více, než půl roku visí transparent, na kterém je malý človíček, který má ruce nahoře a křičí na toho nad sebou, blahobytně vypadajícího otesánka. Transparent symbolizuje současný způsob rozdělování daní, kdy na každého občana malé obce připadá

skoro 4½ krát méně peněz, než na občana Prahy. Každý den jsme v tisku informováni o tom, jak se s prostředky „hospodárně“ nakládá. Čteme-li, že třeba zakázka za 135 milionů byla předražena o 60 milionů, znamená to v současné době, že byla předražena o sedm našich ročních rozpočtů! A takových zakázek mají velká města mnoho.

Proto jsme se také připojili k výzvě více než 3.000 obcí, aby se poměr RUD změnil na maximálně trojnásobek, jak je ve vyspělé Evropě obvyklé. Současný systém přerozdělení peněz zvýhodňuje velká města na úkor malých obcí. V dosavadním systému jediná daň, kterou dostane obec celou, je daň z nemovitostí. Platíme ji vždy všichni na jaře finančnímu úřadu a poté je převedena na náš účet. Jen pro Vaši představu: jedná se o částku cca 205.000,- Kč, což rozhodně není částka, která naplní obecní pokladnu po okraj. Nový zákon o RUD, který se má schvalovat, rozdíl zmenšuje a v případě schválení si polepší bezmála 6.000 obcí. Nejvíce ty, které mají 500 – 10.000 obyvatel. Nový návrh zákona také bere ohled na fakt, že obec je zřizovatelem mateřské a základní školy. Podle současného výpočtu dostáváme na každého občana 7.000,- Kč ročně. Pokud projde nový návrh, budeme dostávat 10.200,- Kč. Znamená to pro nás roční navýšení rozpočtu o 2,6 milionu korun. Zajímavý rozdíl, nemyslíte?

Na začátku jsem měl v úmyslu jen vysvětlit, co to vlastně na radnici máme vyvěšeno a proč. Zdaleka jsem netušil, že se z toho stane tak dlouhý příspěvek, ale snad naše iniciativa splní svůj účel.

Váš starosta

Jubilanti

V třetím čtvrtletí příštího roku oslaví životní jubilea tyto naši spoluobčané:

Červenec

Vítězslav Hošek, Jan Opletal, Ludmila Pražáková

Srpen

Marie Hubeňáková, Jaroslav Popelka, Bohumila Šilhánková, Jindra Tarnovská

Září

Anna Koukalová, Vlasta Kovářová, Marie Pernicová

Říjen

Marie Bischofová, Jitka Dürerová, Hana Moltašová,
František Zdráhal

Přejeme jim do dalších let života dobré zdraví a osobní spokojenost.

Vyvěšení moravské vlajky

Dne 5. července, v den Slovanských věrozvěstů sv. Cyrila a Metoděje, kteří přinesli na Moravu nejen křesťanství, ale i kulturní odkaz zaniklé říše Římské, bude letos již podruhé na naší radnici vyvěšena moravská vlajka.

Příchod těchto věrozvěstů měl obrovský kulturní význam nejen pro Moravu, ale také pro velkou část Evropy. Tím, že vytvořili pro nás, Slovy, písmo a liturgický jazyk, které lépe odpovídaly slovanskému jazykovému cítění, otevřeli nám antickou a ranně křesťanskou pokladnici vědění a poznání. Ze Sámovy Velkomoravské říše tak učinili kulturní velmoc, jaká v našich končinách nikdy předtím nebyla. Pro nás, Křtinské, to má ještě větší symboliku. I když pověst o působení věrozvěstů v našem údolí zůstane patrně navěky v kategorii ústní tradice, poloha uprostřed někdejšího Moravského markrabství, které zaniklo teprve ve dvacátém století, nás předurčuje k tomu, abychom se k svým moravským kořenům hrdě hlásili.

Letos již potřetí si připomínají tuto událost stovky radnic nejen na Moravě, ale také v Čechách a na Slovensku, vyvěšením tradiční moravské žluto-červené vlajky. Dnes, kdy píše tento článek do našeho zpravodaje (13. června) to je aktuálně 334 měst a obcí. My se k této tradici přidáváme letos podruhé. Dáváme tím najevo, že si vážíme kulturně-historického odkazu naší země a záleží nám na něm.

Starosta

Pravda o školce ve spolkovém a společenském domu

Už se vám to doneslo? Zastupitelé prý chtějí vybudovat ve čtvrtině Spolkového domu mateřskou školu a na mnoho let ji pronajmout Březině. Abych vrátil zaručené zprávy o tom, jak budeme platit nebo případně splácet vybudování školky pro Březiňáky, uvádím několik fakt a skutečností.

Všechno začalo na jaře, po zápisu dětí do mateřské školy. K zápisu se dostavilo 31 dětí a přijmout jsme mohli jen 8 z nich. Na tomto základě jsme společně s panem ředitelem začali zjišťovat na krajském úřadu a hygieně v Blansku, za jakých podmínek by případně mohlo dojít k rozšíření kapacity školky v místě dnešního mateřského centra Smrček. Podotýkám, že než tohle všechno začalo, byly jako první osloveny maminky, které mateřské centrum využívají. Vyslovily s tímto záměrem souhlas. Jejich centrum nezanikne, jen bude přesunuto do vedlejší místnosti.

Nechali jsme zpracovat studii na předělání uvedených prostor. Pak došlo k zákonné úpravě kritérií pro přijetí dětí do předškolního vzdělávání a ukázalo se, že pro naše děti úprava nutná není, protože všechny křtinské děti se do školy dostanou. Proto jsme další kroky zastavili.

O našem úmyslu věděla od počátku obec Habrůvka, která s námi tvoří školskou unii (podílí se na financování naší školy) a chtěla se finančně podílet i na společné úpravě těchto prostor. Oslovila tedy obec Březinu, jestli by projekt nerealizovali s nimi. Rodiče dětí z uvedených obcí poté vytvořili velký tlak na své zastupitele, aby s námi vstoupili v jednání.

Následně probíhala jednání zastupitelů dotčených obcí, kde se hledaly podmínky, které by byly přijatelné pro všechny strany. Na našem zastupitelstvu byl schválen záměr pronajmout prostory pro předškolní vzdělávání dětí, mimochodem ze sedmi přítomných zastupitelů bylo šest pro a jeden se zdržel. Byly zároveň podány požadavky na úpravy smlouvy, které se do ní ještě zapracovaly a smlouva byla předložena ke konzultaci třem nezávislým právníkům, kteří ji zkontrolovali a doplnili.

Smlouva bude na dobu určitou, šest roků. Všechny stavební úpravy platí nájemce (Březina). Po šesti letech, kdy skončí nájemní stav, převede nájemce upravené prostory bezúplatně na městys Křtiny. Za prostory bude během smluvního vztahu platit nájem a bude se podílet na nákladech spojených s užíváním, včetně údržby a úklidu společných prostor.

Jen jeden názor za všechny, který zazněl na zastupitelstvu: užitek z toho budou mít především děti a hlavně pro ně se to dělá. Až povyrostou, daleko pravděpodobněji budou chodit do naší školy a ne někam do Brna. K čemu by nám byla krásná nová škola, které by bez dětí hrozilo zavření?

Neřešme tedy, zda sousední obce pracují bezkonceptně, nemají zpracovaný výhled apod. Berme to jako naše vstřícné gesto, které nás nepoškodí. Berme to jako nový začátek našich vzájemných vztahů a možná se nám to v budoucnu jednou vrátí.

Váš starosta

Kabelovka a internet

Již jsme informovali, že firma Gity, která u nás provozovala dotovanou bezdrátovou internetovou síť, ze Křtin odchází. Pro obecní úřad a část obyvatel to znamenalo nutnost hledat jiný způsob připojení. Proto se do jednání s potenciálními poskytovateli připojení obecní úřad vložil s nabídkou využít k šíření internetu rozvod kabelové televize. Nabídka se chopila firma IGN (Internet Gateway Network, www.ign.cz), která již podobným způsobem provozuje internet

v několika obcích v okolí (například v Jedovnicích). Její představitel, ing. Lebiš, provedl během jarních měsíců ve spolupráci se správcem kabelového rozvodu, panem Hoškem, potřebné technické úpravy kabelovky a od 1. června internet po kabelovce spustil.

To samozřejmě neznamená, že pokud jste připojeni ke kabelové televizi, máte automaticky připojení k internetu. Tak jednoduché to není. V případě, že o toto připojení stojíte, musíte o ně požádat zástupce firmy IGN, kteří provedou (bezplatně) výměnu vaší koncovky kabelového rozvodu a vyvedou z ní ethernetový kabel na místo, kde chcete internet užívat. Tam jej zakončí ethernetovou zásuvkou. Současně vám zřídí účet, který teprve umožní vaše skutečné připojení k internetu. Kontakt na firmu vám rádi zprostředkují pracovníci obecního úřadu.

Výše poplatků závisí na rychlosti připojení, kterou požadujete. Aktuální ceny se pohybují od 300 Kč měsíčně za rychlost downloadu 2Mb/s, až po 800 Kč za 20 Mb/s. Záleží na vás, zda chcete jen provozovat elektronickou poštu nebo stahovat hudbu a filmy a provozovat jiné náročné internetové činnosti.

Místostarosta, pan Emil Pásek, který je mezi prvními uživateli této nové služby, nám potvrdil, že služba funguje k jeho plné spokojenosti.

V případě, že nemáte instalovanou kabelovou televizi, stále zůstává možnost využití bezdrátových sítí, jejichž provozovatelů je v obci několik. Obecně ale platí, že bezdrátové sítě jsou poruchovější, jejich kvalitu výrazně ovlivňuje počasí, ostatní uživatelé bezdrátových sítí a různé další nahodilé vlivy. Pokud se tedy rozhodujete pro nové připojení, určitě byste se měli o internet přes kabelovku zajímat.

Petr Švenda, komise informatiky

Nové webové stránky

V těchto dnech se mění tvář obecních webových stránek. Vzhledem k tomu, že se množily stížnosti, že předchozí stránky byly nepřehledné, připravili jsme ve spolupráci s firmou LUVR s.r.o. stránky nové. Několikaměsíční příprava vrcholí právě v těchto dnech.

Přesné datum spuštění nových webových stránek nebylo v době uzávěrky známo.

Největší kus práce na přípravě nových stránek odvedl Marek Rada, kterému za to patří dík a uznání. Uspořádat tak velké množství materiálů do logické struktury není jednoduchá záležitost. Věřím, že v nich najdete snadno vše, co potřebujete o dění v obci vědět.

Naší snahou bylo vytvořit srozumitelnou a přehlednou strukturu, která umožní nejen informovat vás, občany, ale i přespolní návštěvníky stránek, turisty a poutníky. Na stránkách chceme dát prostor k prezentaci i našim zájmovým spolkům.

Budeme rádi, pokud nám pomůžete i vy svými podněty kvalitu stránek zvyšovat.

Petr Švenda, komise informatiky

Vesnice roku

Myšlenka přihlásit se do soutěže „Vesnice roku“, našla v jarních měsících ve Křtinách živnou půdu. Nespálil ji ani květnový mráz, jako ořechy a násadu ovoce. Myšlenka se uchytila. Na přihlášce do soutěže nejprve několik týdnů pilně pracovalo vedení obce. Formální náležitosti byly splněny, přihláška přijata a zbývalo ještě obstát před hodnotitelskou komisí.

Komise desíti hodnotitelů, zástupců obcí, které zvítězily v předchozích ročnících, zástupců vedení

Jihomoravského kraje a zástupců několika ministerstev, ohlásila svůj příjezd do Křtin na čtvrtek 14. června, 13:15 odpoledne. Během dvou hodin, které ve Křti-

nách stráví, máme je přesvědčit, že my jsme ti nejlepší a že si vítězství zasloužíme.

Týden před termínem se sešli v skautské klubovně zástupci obce, Spolků a školy, aby společně vymysleli nejlepší strategii. Z bouřlivé debaty, plné nápadů se postupně vytříbila představa rozdělení dvouhodinového programu na čtyři půlhodinové bloky, během nichž bude

postupně prezentována radnice, škola, zámek s kostelem a na závěr spolkový život ve Spolkovém domě. Aktivní podporu a účast přislíbilo i vedení Školního lesního podniku, které přizvalo i čtveřici svých trubačů. Podobně Mons. P. Jan Peňáz, duchovní správce místní farnosti, který spolu s několika věřícími připravil, jako důkaz aktivního života v kostele, speciální rozjímání.

Přesto, že nevhodný termín uprostřed pracovního týdne prezentaci značně ztížil, podařilo se nakonec najít několik desítek dobrovolníků, kteří si upravili své pracovní a školní programy tak, aby se do akce dokázali zapojit. Již den před příjezdem komise byla v společenském sále připravena výstavka, dokumentující činnost jednotlivých spolků a zájmových sdružení.

V den D, téměř přesně v stanovenou dobu, se objevil před obecním úřadem bílý mikrobusek a z něj vystoupila hodnotitelská komise. Po krátkém přivítání začala prohlídka úřadu. Zvědaví kontroloři prošli všechny kanceláře, zastavili se na matrice i v knihovně, kde ocenili vzorně vedené kroniky. Zajímalo je, kolik se u nás platí za odpady, zda máme czechpoint, jaká je spolupráce s občany, či s firmami, které v obci sídlí. Půlhodina uplynula dříve, než jsme se nadáli.

Pak komise přesunula svůj mikrobusek před hlavní vchod do školy. Oválnou školu jen tak někde nemají. Jistě nám nějaký bod do hodnocení přinesla. Ale hlavní zájem hodnotitelů se soustředil na prezentaci, kterou si pro ně připravili žáci školy, pod vedením ing. Dagmar Bibrové. Nemohlo jejich pozornosti ujít nadšení, s nímž se škola do celé akce zapojila.

Třetí díl našeho programu zahájila famfárou před vjezdem do areálu zámku čtveřice mysliveckých trubačů. Zástupce Školního lesního podniku, ing. Weidhofer seznámil v krátkém prosluvu komisi s historií rekonstrukce zámku do dnešní podoby a provedl ji po západním traktu zámku. Ze zámeckého balkonu měla komise možnost prohlédnout si zámecký park, který pozvolna získává svou novou tvář. Za zvuku další famfáry přešla pak komise přes ambity do kostela. Tam komisaře pozdravil Mons. Peňáz. Pak ještě navštívili kostnici a přesunuli se do Spolkového domu, k závěrečné části prohlídky.

Komisaři si prohlédli skautskou klubovnu, navštívili Smrček, kde jim čtveřice maminek předvedla krátké taneční vystoupení se svými ratolestmi,

po kterém se mnohým členkám komise viditelně rozzářily oči.

Na chodbě se zastavili před šachovým stolkem s ostře rozehranou partií a v klubu seniorů se jim dostalo drobného pohoštění od jeho členů.

Vyvrcholení prezentace proběhlo v společenském sále, kde hned u vchodu byli

komisaři seznámeni s historií sborového zpěvu ve Křtinách, pak se předvedla krátkým vystoupením na téma „Oživlá minulost“ divadelní společnost Křový, zatančily holky ze Saltarinu a v posledních minutách nabitého programu komise ochutnala produkty včelařského kroužku, kulinařské speciality místních obyvatel a prohlédli si nástěnky, shrnující všechno to, co se nám do dvouhodinového programu nevešlo.

Na některých komisařích bylo patrné, že se jim od nás nechce, ale museli. Regule soutěže jsou neúprosné. A tak se s námi za zvuků kostelní zvonohry rozloučili a pokračovali do dalších vesnic.

Dnes se s odstupem přiznám, že jsem nebyl příliš přesvědčen o účelnosti této akce. Že bychom mohli vyhrát s tou hromadou věcí, které jsme ještě nestihli opravit? Bez chodníku na Kolonku, s vyvrácenými obrubníky před obecním

úřadem, se spoustou rozdělaných a dosud nehotových rekonstrukcí? Vyloučeno. Nebyl jsem sám, kdo si položil otázku, zda ta námaha vůbec stojí za to.

Nás, váhajících, nakonec starosta našťastí přesvědčil. Nakazil nás svým zápalom pro věc, svou soutěživostí a přesvědčením, že se

té komisi přece musíme líbit! Patří mu za to dík. Myslím, že komisi se opravdu líbil.

A v průběhu oněch dvou hodin mi to došlo: i kdybychom nevyhráli vůbec nic, už jen fakt, že se u nás našlo tolik lidí, kteří dobrovolně spojili své síly, aby se o vítězství alespoň pokusili, už to je výhra. Kolik vesnic v našem okolí

se může pochlubit tím, že se v nich dokážou domluvit na společném cíli všechny skupiny obyvatel, počínaje obecním úřadem, přes školu, faru, zájmové kroužky a hasiče, až po seniory a caparty předškolního věku? A kolik vesnic je naopak rozhádaných, kde se lidé prou a nedokážou se dohodnout ani na tom, kdy má začít svítat?

Myslím, že právě tuto soudržnost u nás komise vycítila a ocenila. Když jsme pak o den později, v pátek navečer, s napětím vyslechli na slavnostním setkání v Krásensku ortel komise, zprvu jsme si ani neuvědomili, co že jsme to dostali za cenu. Název byl tak složitý, že to skoro vypadalo, jako by si ji pro nás komise právě vymyslila: „Cena naděje pro živý venkov - duhová stuha“. Museli jsme se jít komisařů zeptat. A byli jsme mile překvapeni jejich vysvětlením:

Pravda, neztvrdili jsme. Byly i lepší vesnice, zkušenější z dřívějších ročníků a ještě lépe připravené. Přejme jim jejich zasloužené vítězství. Ale naše cena není bramborovou medailí. Je prestižním ohodnocením kvality společenského života v obci. Ze všech vesnic právě my jsme komisi nejlépe přesvědčili o tom, že naši obyvatelé ve Křtinách žijí rádi a že pro to jsou ochotni také něco společně udělat. Je to cena, která se uděluje v každém kraji jen jedné vesnici, na základě bodového zisku. Komisi se jistě líbily architektonické skvosty, kterými jsme se také pochlubili. Ale mnohem více ji zaujal náš kolektivní duch. Nezkoumala kvalitu chodníků, ale kvalitu života, který se na těch chodnících odehrává. Patříme díky tomu letos mezi pět nejlépe hodnocených obcí v Jihomoravském kraji. No řekněte, není to dobrý výkon na prvňáčka?

Petr Švenda

Konec školního roku na ZŠ a MŠ Křtiny

Soutěže

Jako každý rok, i letos se naše děti zúčastnily řady soutěží s různorodým zaměřením a jako každý rok i letos ti nejlepší získali pro naši školu pěkná umístění:

Jedovnická kuňka – pěvecká soutěž :

2. místo - Pavel Vandas, Tereza Quitová

3. místo – Jana Skořínská, Tereza Rezáková

Cirsiáda – český jazyk :

2. místo – Petr Kovář

Cirsiáda – informatika

1. místo – Zbyněk Drápela

Turnaj v přehazované

3. místo mladší děvčata.

Všem oceněným blahopřejeme.

Z dění ve škole

Rudické propadání očima **Jirky Fišera** :

Dne 30. května 2012 byl celý první stupeň v Rudickém propadání. Udělali jsme rozhovor s Jiřím Fišerem o tom, jak se mu tam líbilo.

Redakce: *Jirko, jak se ti výlet líbil?*

Jirka: *Výlet se mi líbil, protože to bylo velmi poučné a zajímavé, prostě super.*

Redakce: *Tak, to nás těší. Co se ti na tom líbilo nejvíce?*

Jirka: *Asi otisky amonitů a starý větrný mlýn.*

Redakce: *Když už jsme u toho mlýna, byl jsi v něm?*

Jirka: *Ano byl. Bylo v něm zřízeno muzeum a v něm byly dobré suvenýry.*

Redakce: *A jaký jsi si koupil?*

Jirka: *Koupil jsem si pohled a pišt'alku.*

Redakce: *A byl jsi u propadání?*

Jirka: *Byl jsem u propadání a a viděl jsem, jak se Jedovnický potok propad.*

Redakce: *Tak to je dobře a měj se dobře.*

Den Země očima **Pepy Peška**:

Byl jsem ve skupině s Tomášem a Markem. Vyrazili jsme v 9:05 hodin. Hned ze začátku jsme šli do prudkého kopce. Na prvním stanovišti byla naše paní učitelka češtiny. Za úkol jsme měli spočítat solární panely. Viděli jsme dva. Potom jsme šli dál. Po cestě Tom vytáhl bonbony. Než jsme je stačili sníst, dorazili jsme na další stanoviště, kde byla paní učitelka matematiky. Toto stanoviště mělo dvě části. V první části jsme měli poznat Celsiovu a Fahrenheitovu stupnici. Pak jsme měli říct, kde se měří Fahrenheitovou stupnicí. Řekli jsme že v Americe. V druhé části jsme měli pomocí zrcadel ukázat čtyři a pak tři rohy. Bylo to celkem lehké. Na dalším stanovišti jsme měli za úkol namalovat studánku. Byla tam velká fronta. Až na nás přišla řada začali jsme kreslit. Kreslil Tom, protože se mně a Markovi nechtělo kreslit. Jelikož jsme neměli podložku dělal jsem Tomovi stoličku. Potom jsme šli dál. Po cestě jsme sbírali materiál na mlýnek. Náš úkol na dalším stanovišti byl, že jsme měli udělat větrný mlýnek. Ani tohle nebylo velmi těžké. Pak když už jsme byli skoro u pátého stanoviště, Tom si vzpomněl, že zapomněl nůžky na stanovišti předtím. A tak pro ně rychle běžel. Já a Marko jsme mezitím nasbírali nějaké větvičky na mlýnek vodní. Já jsem našel strom, který měl na kůře nějaké malinké hrbolky. Já jsem to zkoušel propíchnout větvičkou. Když jsem to udělal, vystříkla z toho směla. Protože jsem nechtěl být špinavej, tak jsem toho radši nechal. Pak až Tom přišel došli jsme k dalšímu stanovišti. Tam jsme měli postavit lodičky z kůry, ale protože jsme měli mlýnek, mohli jsme ho mít taky. Teda pokud bude fungovat. Fungoval. A my jsme byli nejlepší skupina.

Turnaj v přehazované očima **Kláry Blatné** :

Letošní přehazovaná se konala jako vždy v Ostrově u Macochy. Jelo nás tam 7, mělo nás být 8, ale jedna holka zaspala. Jely tam i devátáčky. Osmáčky nemohly, protože měly volbu povolání. Jely jsme tam: Bára Seemannová, Vendula Moltašová, Klára Blatná (já). Ze sedmé třídy jely všechny: Aneta Hellerová, Anna Marie Střechová, Monika Ondrová, Pavlína Malíková. Kapitánkou byla Aneta Hellerová.

- 1. zápas jsme hrály s Lipovcem a vyhrály jsme.*
- 2. zápas jsme hrály ze Sloupem a prohrály jsme.*
- 3. zápas jsme hrály s holkama z Jedovnic, to jsme prohrály.*
- 4. zápas jsme hrály s Podomím a vyhrály jsme.*
- 5. zápas jsme hrály s Ostrovem a vyhrály jsme.*

Dohromady jsme měly 6 bodů. Vyhrály jsme 3. místo. Byl to náš největší úspěch!

Po zápasech jsme se šly převléct a šly na oběd. Všichni už na nás čekali, protože jsme s Ostrovem hrály poslední zápas. Na oběd bylo kuře s rýží, citrónovou šťávou a okurkovým kompotem. Hmm.....mňam. Oběd mi moc chutnal!

S holkama jsme si to mooooc užily a těšíme se na příští rok!! Snad budeme mít takový úspěch nebo budeme ještě lepší!

Křtinský potok – Komplexní závěrečné opakování devátého ročníku očima Jení Drápely :

Dnes, 5. 6. 2012 se žáci 9. ročníku ZŠ Křtiny v rámci závěrečného opakování pokouší zjistit reakci trepek na návykové látky. Vedoucím skupiny je Zbyněk Drápela, který organizuje práci skupiny. U většiny pokusů si musí připravit trepky ze senného nálevu a po té k nim přidávají různé látky. Zjišťují reakci na tabák a alkohol. Taky suší byliny. Někteří žáci však zjišťují pH vody i půdy. Vše se odehrává okolo Křtinského potoka a podle něho se celý projekt také nazývá. Žáci začínali v pondělí a budou pokračovat celý týden. V rámci opakování mají také mnoho dalších úkolů, ve kterých budou pokračovat. Mezi ně patří různá měření meteorologie, informace z dějepisu a samozřejmě zpracování na počítači.

Aktivit je samozřejmě ještě více:

Den dětí tradičně připravili devátáci pro ty mladší. Všichni ocenili dárek ovoce od ÚM Křtiny. Děkujeme.

Veřejná prezentace školních projektů:

- Křtinami na zelenou,
- Městys Křtiny a jeho udržitelný rozvoj,
- již zmiňovaný Křtinský potok.

Besídky v Mateřské škole.

Škola v přírodě - zde se z žáků školy stali mimozemšťané a hezky si to ve Sloupu užívali.

Školní výlety, Den zdraví 26. 6. a pak prázdniny.

Přejeme devátákům šťastné vykročení do života, všem dětem prázdniny plné pohody a radosti. Rodičům děkujeme za spolupráci a těšíme se na další školní rok s nimi.

ing. Dagmar Bibrová

Ochotnické sdružení „KŘOVÝ“ (Křtinský Ochotnický Výkvět)

Jako každý rok, i letos má *Ochotnické sdružení KŘOVÝ* nacvičeno nové divadelní představení. Tentokrát se jedná o volné pokračování novely Oscara Wildea - Strašidlo cantervillské s názvem *Záhada zámku Canterville*. Ve hře pokračují osudy rodiny Otisovy - nájemníků zámku, paní Umneyové - strašidelné služebné a přidávají se i nové osudy Humpreyových, kteří zámek od Otisů kupují a dalších postav. Do hry byly také zakomponovány upravené části forbín s písničkami od tria Voskovec – Werich – Ježek. Autorem scénáře je Martin Vojáček, hudbu, kromě dvou písní Jaroslava Ježka, složil opět Lukáš Sotolář, režii si rozdělili Martin Vojáček a Markéta Zapletalová.

Letos KŘOVÝ obohatily nové posily souboru: Jiří Pindřák, Martin Kapl a Anna Boháčková, která si ovšem hraní na prknech, co znamenají svět, vyzkoušela již na podzim ve hře Doricha a Amasid, jako záskok za Zuzanu Sotolářovou. Všichni mladí herci předvedli výborné výkony a doufáme, že budou ve spolupráci se souborem pokračovat.

Hra se hrála v dubnu dvakrát ve Křtinách, jednou v Rudici a v Brně ve Vaňkovce. Plánujeme předvést představení i na podzim v září, v rámci akce Den Křtin a pokud se zadaří, opět bychom chtěli vyjet do Tvarožné, kde jsme již také pravidelnými návštěvníky a obohatiteli tvaroženského kulturního života.

KŘOVÝ se také opět ukáže na akcích jeskyně Výpustek. Již v sobotu 2.6. se ukázalo v *Pohádkové jeskyni* a v průběhu července a srpna provede tři představení *Oživené historie jeskyně*. Na Den Křtin se samozřejmě připravují scénky z *Oživlé historie Křtin*, kterými tato slavnost vždy v pátek večer začíná.

Martin Vojáček, předseda

Den země a slavnost stromů

Naše pionýrská skupina se na Den Země tradičně věnovala úklidu odpadků podél silnice Křtiny – Jedovnice, v úseku Zemanův žleb – Rudická brána. Bohužel musíme konstatovat, že množství vyházeného odpadu z oken automobilů a z rukou cyklistů neustále stoupá. Letos jsme nasbírali již 9 pytlů odpadu, převážně PET lahví a obalů od oplatků, tyčinek a sušenek.

Při příležitosti Slavnosti stromů jsme společně vysadili Tis červený (*Taxus baccata*), letošní strom roku, v horní části Arboreta Křtiny u Preslova pomníku.

ing. Ludmila Boháčková

Velikonoční hrkání

Čtvrtek 5. 4. 2012 – sobota 7. 4. 2012

Již před čtyřmi lety byla z podnětu Farního úřadu obnovena tradice předvelikonočního hrkání. V minulosti takto chodily po vesnicích skupinky dětí s různými řehtačkami, klepači, hrkači či jen s dvěma klacky a oznamovaly lomozem tři významné denní mezníky (ráno okolo 6.00 h, poledne a večerní klekání v 18.00 h). Toto suplování kostelních zvonů probíhalo vždy od večera na Zelený

čtvrtek, pokračovalo přes celý Velký pátek a končilo na Bílou sobotu v poledne. Lidově se tehdy říkalo, že „zvony odletěly do Říma“ a v tomto období se v žádném kostele nezvonilo.

Na obnově tradice od roku 2008 se významně podíleli právě farou oslovení křtinští skauti, kteří „dodali“ dostatečný počet dětí a také několik vedoucích a ochotných rodičů jako doprovod.

V uvedených časech vždy skupinka vedená panem farářem Mons. Janem Peňázem obejde celou vesnici. Největším lákadlem pro děti je vozík s velkou řehtačkou, který vydává až nelidský randál. Hlavně ráno v 6.00 h. Často se také stává, že jsou děti našimi spoluobčany obdarovány nějakou tou sladkostí, což jistě přispívá ke zvýšení počtu účastníků akce. V tomto roce se již děti samy ptaly, kdy bude hrkání a bez nějaké větší organizace se scházely ve stanovené hodiny na náměstí. Na závěr celého cyklu hrkání jsou pak účastníci pozváni na faru, kde je pro ně připraveno pohoštění v podobě teplého čaje a několika druhů buchet.

Je pěkné, že se povedlo tuto tradici po více než deseti letech ve Křtinách obnovit. V roce 2011 jsme dokonce byli vystaveni zájmu médií. V regionální příloze novin Deník vyšel v sobotu 23. 4. 2011 článek s názvem „Zvonení nahradil rachot hrkaček“. O hrkání ve Křtinách byla také Českou televizí natočena reportáž, která byla vysílána v pátek 22. 4. 2011 v poledne v pořadu Události v regionech a večer v Jihomoravském večerníku. Záznam pořadu lze dohledat

na internetu na <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10122427178-udalosti-v--regionech/311281381990422/video/> (začátek části o hrkání je v 7:52“).

Všem, kdo se na obnově a udržení tradice podílejí, chceme zároveň touto cestou ještě jednou poděkovat.

za křtinské skauty Petr Zapletal

Výprava spojená s čištěním údolí Křtinského potoka „Po proudu Río Kirtíno“

Ve spolupráci se Správou CHKO Moravský kras a jeskyňáři se křtinští skauti v sobotu, 14. 4. 2012, opět zapojili do úklidu Moravského krasu. Naším tradičním úklidovým prostorem bylo údolí Křtinského potoka od Křtin až k jeskyni Výpustek.

Na akci se ráno sešlo přes třicet členů skautského střediska. Při takovém počtu jsme tedy vzali úklid pěkně „z gruntu“.

Hned na začátku jsme se rozdělili na šest skupin a čistili jsme oba břehy potoka i obě strany silnice už ze Křtin (od mostu na Habrůvku). Odpadků jsme nasbírali spoustu, až nám nestačily pytle. V polovině cesty jsme tak museli vyslat Zbyňka Drápelu

spolu s jedním (v potoce namočeným) vřetem do Křtin pro další pytle. Při čištění se všechny skupiny činily a důkladným sběrem naplnily šest velkých pytlů,

asi osm menších a ještě vytvořily na jednom sběrném místě slušnou hromadu ze zbytků automobilů, plechových necek a jiného harampádí.

U jeskyní poblíž „Sypáku“ jsme se rozdělili na dvě části. Ta první ve složení skautek a světlušek se vrhla do vaření oběda a prolézání jeskyní. Druhá skupina, složená ze skautů a dvou vřetáčů ještě dočistila trasu

až k jeskyni Výпустek a po svém návratu plynule vystřídala holky u ohniště a také si uvařila svůj oběd. I kluci se poté vydováděli při prolézání jeskyní.

Vydatně posílnění, skoro až přejezení, jsme si společně zahráli hru, při které jednotlivé skupiny vědců zachraňovaly ohrožená zvířata před znečištěnými vodami nedaleké porouchané čističky. Všichni (hlavně vedoucí) se dosyta vyběhali. Pak jsme už jen zahladili ohniště, zabalili batohy a vydali se okolo Střelnice zpět do Křtin.

Během čištění potoka jsme letos měli rekordní počet zmáčení jedné osoby. V dlouhé historii akce si nepamätujeme, že by se jeden člověk dokázal celkem třikrát vykoupat v potoce. Největší obratnost naopak prokázala jedna naše světluška, která při přecházení padlého kmene stromu z jedné strany potoka na druhou uklouzla. Avšak bleskurychle se zachytila větví a statečně bojovala, aby se nezmáčela, což se jí také podařilo a vodě odolala. Celkem se vymáchali pouze tři účastníci. Tento počet lze naopak považovat za rekord v pozitivním smyslu slova.

Velké poděkování patří všem, kdo se do akce zapojili, a také všem, kteří jí jakýmkoliv způsobem podpořili.

za křtinské skauty Petr Zapletal

Křtinský šachový turnaj podeváté

Na letošní Bílou sobotu se tradičně uskutečnil Křtinský šachový turnaj, tentokrát již devátý ročník. Turnaj je, zdá se, mezi šachisty z blízkého i dalekého okolí čím dál oblíbenější. Usuzovat tak můžeme ze skutečnosti, že každý nový ročník má více hráčů, než ten předchozí. Letos to bylo již úctyhodných 65 lidí! Turnaj tak nejen dává příležitost mladým členům křtinského šachového kroužku zahrát si šachy „na ostro“ a zkušenějším navázat nová či oprášit stará šachová přátelství, ale rovněž podstatně přispívá k propagaci Křtin. Vždyť hráči se sem sjíždějí z celého jihomoravského kraje, a dokonce i ze vzdálenějších končin naší vlasti. Letos k nám například zavítali reprezentanti šachových klubů ze Zašové (u Valašského Meziříčí), Heřmanova Městce nebo dokonce až ze 160 kilometrů vzdáleného Města Albrechtic.

O bezproblémový průběh turnaje se nejvíce zasloužil jeho ředitel Zdeněk Matuška za vydatné podpory svého realizačního týmu:

Vítězslava Crhonka, Vlasty Crhonkové, Jiřího Bruse a Marka Rady. Ke zdaru akce přispěl i městys Křtiny a Sokol Křtiny. Nezanedbatelná byla rovněž sponzorská podpora firmy Parodia print, s.r.o.

Vítězem letošního ročníku se stal pan Stanislav Staněk z Moravské Slávie Brno. Detailní informace o turnaji najdete na internetové adrese <http://chess-results.com/tnr70104.aspx>. A nakonec jeden důkaz, že šachy jsou opravdu hrou pro všechny: turnaje se zúčastnili mezi jinými i pětiletý Vojta Schubert ze Křtin, který své protivníky ohromoval bojovností i nasazením, a okouzlující, vždy dobře naladěný, Miroslav Buček. Až bude Vojtovi tolik let co panu Bučkovi dnes, bude se psát letopočet 2090! Znáte jiný podobný sport?

Marek Rada, účastník

ZAPIŠTE SI

Termíny pytlového sběru

V následujících měsících bude pytlový sběr organizován v těchto termínech:

26. července, 23. srpna, 20. září a 18. října.

Rozpis stomatologické pohotovosti

Služba je sloužena od 8.00 - 12.00 hodin

Červenec

1.7.	MUDr. Roth Ostrov, Zdrav. středisko	516 444 326
5.7.	MUDr. Štrajtová Černá Hora, Zdrav. středisko	608 220 806
6.7.	MUDr. Pokorná M. Blansko, Gellhornova 9	516 412 422
7.7.	MUDr. Staňková Jedovnice, Zdrav. středisko	516 442 726
8.7.	MUDr. Semrádová Sloup, Zemspol, 221	516 435 203
14.7.	MUDr. Stojanov Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 451
15.7.	MUDr. Štrajtová Černá Hora, Zdrav. středisko	608 220 806
21.7.	MUDr. Švendová Křtiny, Zdrav. středisko	516 439 404
22.7.	MUDr. Tomášková Blansko, Pražská 1b	731 144 155
28.7.	MUDr. Ševčíková R. Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 454
29.7.	MUDr. Ševčíková B. Blansko, Svitavská 1A	516 416 386

Srpen

4.8.	MUDr. Tomašítková Adamov, Smetanovo nám. 327	516 446 398
5.8.	MUDr. Vrtělová Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 455
11.8.	MUDr. Well Adamov, Smetanovo nám. 327	516 447 605

12.8.	MUDr. Hosová Rájec, Zdrav. středisko	516 432 138
18.8.	MUDr. Havlová Blansko, Pražská 1b	516 418 786
19.8.	MUDr. Hepp Rájec, Šafranice 101	516 434 055
25.8.	MUDr. Hanáková Blansko, Pražská 1b	516 418 788
26.8.	MUDr. Hošák Adamov, U Kostela 4	516 446 428

Září

1.9.	MUDr. Houdková Blansko, Pražská 1b	731 144 155
2.9.	MUDr. Jílková Rájec, Ol. Blažka 145	516 410 786
8.9.	MUDr. Klapušová Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 452
9.9.	MUDr. Kovandová Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 450
15.9.	MUDr. Kulhánková Křtiny, Zdrav. středisko	516 439 190
16.9.	MUDr. Kupková Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 457
22.9.	MUDr. Láníková Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 456
23.9.	MUDr. Levová Adamov, Smetanovo nám. 327	516 447 606
28.9.	MUDr. Nečasová Blansko, ZŠ TGM, Rodkovského 2	515 157 112
29.9.	MUDr. Paulíčková Černá Hora, Zdrav. středisko	725 415 615
30.9.	MUDr. Pokorná M. Blansko, Gellhornova 9	516 412 422

Otevírací doba WC pod kostelem

Červenec a Srpen 2012:

denně kromě pondělí 9 – 16 hodin

V pracovní době je možno si zde vyžádat otevření kostnice
(*pochopitelně, za účelem vzdělávacím - pozn.red.*).

Změna pracovní doby vyhrazena.

Pozvánka na Letní den v Arboretu Křtiny - Strážci pramenů 18.8.2012

Mendelova univerzita v Brně – Školní lesní podnik Křtiny a Pionýrská skupina Křtiny – oddíl Fagus pořádají druhý ročník Letního dne v Arboretu Křtiny, tentokrát s tématem vody v přírodě a našem životě (Strážci pramenů).

Akce se koná v Arboretu Křtiny, dne **18. srpna 2012 od 10 do 17 hodin** stezka strážců pramenů, naučná stezka domácí dřeviny, rybářství, od 15:30 h. prezentace oddílu Fagus a výsadba leknínů.

Vstupné: děti 10,- Kč, dospělí dobrovolný příspěvek na činnost.

Skoro STO LET Sokola Křtiny

Vznik jednoty sokolské ve Křtinách v roce 1914 popisuje stará sokolská kronika takto:

Tělocvičná jednota SOKOL ve Křtinách založena byla krátce před vypuknutím světové války. O kulturní potřeby obyvatelstva v obci před založením jednoty pečoval hlavně odbor NÁRODNÍ JEDNOTY PRO JIHOZÁPADNÍ MORAVU.

Pokud se týče politických poměrů byly tehdy ve Křtinách hlavně dvě strany: pokroková a klerikální. Ku straně pokrokové náležela místní organizace sociálně demokratická a místní organizace strany lidově pokrokové. Ačkoliv jsou Křtiny místem poutním, přece strana pokroková měla v obci rozhodnou převahu.

O založení jednoty budiž uvedeno:

Hoši ze Křtin: Prachař Vladimír, Řičánek Antonín, Pokorný Leopold, Krapl František, Bartoň Rudolf, Přikryl Jan, Hloušek Rudolf, Kala Antonín, Ondroušek František, Farlík Vilém a Polívka Antonín chořovali na veřejná cvičení sokolská v okolí a tak v nich vznikl úmysl založiti sokolskou jednotu i ve Křtinách.

Potřebné informace poskytl jim tehdejší náčelník jednoty babické br. Blažík a křtinský učitel Alois Kučera.

Na podzim 1913 konána v hostinci p. Jana Farlíka informační schůze, která ukázala, že ve Křtinách byla by dobrá půda pro založení jednoty.

Na podnět Antonína Řičánka provedly jednota babická, račická a husovická ještě téhož roku ve Křtinách veřejné cvičení, jehož čistý výnos daly do vínku budoucí jednotě. Byla zaň koupěna hrazda.

Po celou pak zimu 1913/14 chodili někteří hoši cvičiti do Babic.

16. května 1914 konala se v sále hostince p. Jana Farlíka ustavující schůze jednoty, již se zúčastnilo 26 občanů a při níž o významu Sokolstva promluvil učitel Alois Kučera. Starostou zvolen byl br. Karel Pásek, místostarostou br. Václav Kadlec, náčelníkem br. Vladimír Prachař, vzdělavatelem a pokladníkem br. Vladimír Chloupek a jednatelem br. Alois Kučera.

Při založení měla jednota 16 členů činných a 27 přispívajících."

Tolik citace ze sokolské kroniky, která byla založena roku 1922.

Cvičilo se v hostinci p. Jana Farlíka čp. 33 na Brněnské ulici (dnes dům p. Koudara až po dům p. Šipky). Kromě cvičení se zde hrávala divadla, pořádaly se plesy, estrády a další akce. Byla to „SOKOLOVNA“ se vším všudy.

V roce 1926 bylo zažádáno o provoz kina (odtud zastávka ČAD Kino) a v roce 1931 bylo založeno loutkové divadlo. Činnost Sokola byla zastavena roku 1942 a kino předáno pod protektorátní správu, pod názvem VIKTORIA.

Po čtyřletém přerušení byla v roce 1946 činnost obnovena. Cvičilo se v zájezdním hostinci u Pásků (nyní rodina Drápelova - pod bytem pana Miroslava Drápely). V roce 1948, na posledním XI. Všesokolském sletě cvičili muži, ženy a 6 dorostenek (dnes již pamětnic) pod vedením sestry Zdeny Kadlecové. Taková národní hrdost, jakou jsme všichni prožili, se nedá popsat! Tímto sletem veškerá činnost Sokola v celé zemi skončila.

Začátkem padesátých let se rozhodli místní staří sokolové obnovit cvičení, neboť myšlenku, že křtinské mládí úplně zaostane si nechťeli připustit a vstoupili tehdy do ČSTV a přijali název T.J. SOKOL. Tak přispěli k novému rozmachu tělovýchovy ve Křtinách. Opět se cvičilo, a to u Sedláků (dnešní SANTI-NI), hrála se divadla, estrády, konaly se zábavy. Byl obnoven oddíl kopané, hrála se hokejová utkání včetně okresních přeborů, fungoval šachový oddíl, stolní tenis, nohejbal, volejbal i kulturistika vedená panem Aloisem Kučerou. Pravidelně se v létě jezdilo na týdenní stanovou základnu do Vysokých Tater, Roháčů a na Pohorelskou Mašu. Pro dětské členy byly pořádány stanové tábory na Říčkách.

Přitom se vždy s velkým elánem a s radostí nacvičovalo na SPARTAKIÁDY. Cvičili muži, ženy, dorostenky i žactvo. V roce 1990 na okrskové spartakiádě v Lysicích před vystoupením žen přišel cvičence pozdravit zástupce *staré gardy sokolské* a překvapil je prohlášením, že tato veškerá cvičení byla tvrdě vynucována, ale teprve teď nastane ta pravá SOKOLSKÁ SLÁVA.

Ještě štěstí, že náš Sokol neměl žádný movitý majetek, takže jsme byli ušetřeni tahanic o něj. V mnoha vesnicích tak TJ skončila nebo se rozpadla.

Škoda jen, že velká část cvičitelů, kteří byli hybnou pákou našeho sportu, se odstěhovala a tak Sokolu zůstal jen fotbal, snad nohejbal, volejbal, kluziště a vykradená dřevěná chata u kurtů v Hoře. Takže křtinský Sokol žije!?

Sokolskou kroniku jsem dostala od paní učitelky Chloupkové k uchování pro roky příští. Stejně tak opatruji kopii z NÁRODNÍ SOUTĚŽE KRONIKÁŘŮ od pana inženýra Jiřího Drápely.

Jindra Tarnovská

Křtinské vytrubování - tradice pokračuje

Již třetím rokem zorganizoval Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny Mendelovy univerzity v Brně setkání trubačů s názvem **Křtinské vytrubování**. O víkendu 25. – 28. 2012 se do Křtin sjelo 45 trubačů, ze šesti souborů.

Tradičně největší zastoupení měl domácí soubor trubačů ŠLP Křtiny, který se pokusil vytvořit příjemné prostředí pro ostatní kolegy. Finančně akci podpořil i obecní úřad ve Křtinách.

Trubači se představili veřejnosti již v pátek při večerním vystoupení v ambitech křtinského chrámu. Sobotní den byl určen na nácvik nových skladeb pojmenovaných Křtinské vytrubování, které Školnímu lesnímu podniku a Křtinám věnoval JUDr. Petr Vacek. Jedná se o soubor sedmi skladeb, které jsou inspirovány neopakovatelným kouzlem Křtin a krásných lesů v jejich okolí. S nácvikem těchto skladeb pomáhali panu Vackovi jeho kolegové Mgr. Petr Duda – člen orchestru České filharmonie a Ing. Edmund Hatiar – předseda Klubu trubačů Slovenské republiky. Byla by škoda, kdyby trubači nepředvedli své umění, a tak v sobotu mimo výuku absolvovali tři koncerty. Hlavní vystoupení proběhlo v rámci Dne otevřených dveří v Arboretu Křtiny.

Když se v nedělním dopoledni schylovalo k zahájení hlavní mše, mnozí věřící byli mile překvapeni, že ji doprovodí také trubači. Ti si na tuto příležitost připravili Hranickou hubertskou mši B dur, jejímž autorem je opět Petr Vacek. Ten po ukončení bohoslužby představil široké veřejnosti své další dílo, a to již zmíněné Křtinské vytrubování. Vedle skladeb opěvujících krásu přírody jsou v souboru fanfáry věnované křtinské Madoně s Jezulátkem a děkanu Tomáši Prnkovi. Jeho nezdolná vitalita inspirovala autora ke zkomponování skladby Prnkova vyhlídka. Potlesk, který po odehrání skladeb zazněl, byl nejlepším ukazatelem toho, jak se nové skladby líbí. Své setkání trubači zakončili tradičním koncertem v ambitech.

Co říci závěrem? Těšíme na setkání při 4. ročníku Křtinského vytrubování, které proběhne 8. června 2013 při příležitosti 18. Národní soutěže myslivců-kých trubačů.

*Ing. Eduard Levý
Trubači ŠLP Křtiny*

Co se stalo na palouku U louže

Májový výlet, který se uskutečnil 5. května 2012, seznámil nás přítomné s historií jara roku 1945 v okolí Křtin, jara, které se ohlásilo dříve, než jiná léta. Jako by i příroda již nemohla se dočkat svobody.

Severní částí Brněnska, do níž patřily obce Křtinska, na linii Ruprechtov-Šebrov-Malhostovice probíhalo poslední rozhraní mezi 53. a 40. armádou II. ukrajinského frontu maršála Malinovského. Fašisté se v tomto prostoru snažili o neustálé brzdění a narušování sovětského postupu, třebaže se kvapem blížil jejich konec.

První osvobozenou vesnicí Křtinska byla **Březina a Proseč**, kam již 1. května, krátce před polednem, dorazila průzkumná jednotka sovětských vojáků v síle asi 40 mužů. Dobře ukrytí němečtí vojáci je napadli střelbou, takže Rusové se museli krýt v okolních domech a hospodářských budovách. Němci po nich začali slídit a každého dopadeného sovětského vojáka zastřelili.

V případě sovětských důstojníků šlo o oběti krvavé vraždy, jíž se dopustili nacisté v lese „U louže“ v blízkosti vápencového lomu Blatných. Kronika obce Březiny, díl II., uvádí šest zavražděných sovětských důstojníků, kteří byli pohřbeni v parčíku u obecního prosečského rybníka, kdežto ostatní sověšští vojáci byli pohřbeni v předzahrádce místní školy a u prosečské kapličky. Zásadní změnu v držení obou obcí dosáhly početnější sovětské jednotky o den později, kdy donutily nepřítele k ústupu z obsazených pozic.

Boje o **Bukovinku** začaly již koncem dubna místními střety u hájovny, kam sovětské jednotky pronikly od Hostěnic. 1. května byla osvobozena většina Bukovinky s výjimkou místní části zvané „Pindula“, kterou drželi Němci až do 4. května. Toho dne byli poslední fašisté vyhnáni z obce a stáhli se do okolních lesů.

Občané **Bukoviny** spatřili prvního sovětského vojáka 4. května, ale teprve 9. května brzy ráno opustili němečtí vojáci vesnici a odtáhli směrem k Jedovnicím.

Radostné okamžiky byly však zakaleny smutnou skutečností, že kromě ztrát rudoarmějců byly utraceny životy místních občanů. Svobody se nedožili:

Antonín Opletal a František Ševčík (z Bukoviny), Marie Veitrová (z Bukovinky) a Štěpánka Picková (z Proseče).

Dne 1. srpna 1945 se konala v **Proseči** velká okresní pietní manifestace nad hroby sovětských vojáků. V listopadu 1945 byli převezeni na brněnský Ústřední hřbitov.

ing. Ludmila Boháčková

Poznámka redakce:

výročí květnových událostí roku 1945 spadá do období tohoto čísla našeho Zpravodaje a je dobře, že si toho naši dopisovatelé všimli. Na tuto dobu se dnes již trochu zapomíná. Přehledný článek paní Boháčkové připomněl dramatické události, kterými skončila Druhá světová válka pro obyvatele okolních vesnic. Nás místní pochopitelně nejvíce zajímá, jak se konec války projevil přímo ve Křtinách. Proto jsme požádali obecního kronikáře a pamětníka, pana dr. Zdeňka Opletala, aby článek doplnil krátkou vzpomínkou. Konec války se dnes slavívá 8. května. Pro Křtiny však skončila až o den později.

Poslední válečné dny ve Křtinách

Letos je to již 67 let od ukončení II. světové války a tím i osvobození Křtin, jež byly více jak 14 dní v bezprostřední blízkosti bojové fronty. A byla to velmi nebezpečná situace: první bomba dopadla na naši obec 23. dubna a pak další v příštích dnech, nenadálé ostřelování ustupujícího německého vojska z letadel, požáry zasažených stavení, útěk občanů do lesů a do tam vystavěných „bunkrů“, zabití dvou křtinských občanů před Drátenickou jeskyní, jednoho občana z Líšně a u dvou dalších našich vážná zranění s celoživotními následky. Počet osob v obci přes 1700 (v důsledku válečné výroby ve Výпустku, násilného přesídlení obyvatel Dražanské vrchoviny v průběhu války a hlavně díky obyvatelům Brna, kteří se zde skryli před frontou - pozn.red.), 4 děti narozené v krytu, rozbité motorky v příkopech silnice, zabití koně na okraji lesa, nouzové spaní ve sklepích a nejnutnější příprava jednoduchých jídel v noci, žádná elektřina, žádné zprávy, jen nejistota ...

Až přišel 9. květen - středa - 1945: kolem 9. hodiny objevil se od Březiny v obci ruský jezdec na bílém koni s historickým dotazem: „**Kdě germán?**“ a v zápětí další, na koních a vozatajstvo i pěšáci - spěchali směrem na Blansko či Adamov za prchajícím nepřítelem.

My jsme na tyto události vzpomínali vždy v květnových výročních dnech besedami s občany, školní mládeží, krátkými údaji v místní kabelové televizi; máme dokumentační snímky z tehdejších událostí na panelech a podrobně je celé toto období zaznamenáno v obecní kronice.

Dr. Zdeněk Opletal, kronikář

Milí spoluobčané Křtin

ráda bych vás prostřednictvím místního Zpravodaje pozdravila a poděkovala za vlídné a milé přijetí v obci. Jistě se zde denně setkáváte s našimi klienty, kteří chodí na procházky, či do místní cukrárny. Někteří z vás se s námi setkali na

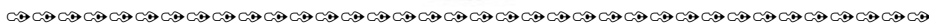

oficiálním otevření našeho domova, někteří navštívili pěvecké vystoupení pana Plachého, někteří chodí pravidelně na bohoslužbu.

Všem kteří mají zájem náš domov navštívit bychom rádi sdělili, že není třeba čekat na den otevřených dveří. Rádi vás uvítáme a po domově provedeme. Do budoucna chystáme i další, především kulturní akce, kterých se můžete zúčastnit. Doufáme, že přítomnost našeho domova v obci bude obohacením i pro vás běžné občany.

Velké poděkování za vstřícnost a pomoc všem pracovníkům místního úřadu, pracovníkům pošty, místním restauracím za pohostinnost k našim zaměstnancům, kteří je navštěvují na oběd, stejně tak Zámecké restauraci Školního lesního podniku, která se stará o stravování našich klientů. Velmi vítáme spolupráci s místním klubem seniorů, panu Mons. P. J. Peňázovi děkujeme za pravidelnou péči o duchovní život našich klientů.

*Mgr. Helena Kučová,
sociální pracovnice a manažerka
Domova Santini občanského sdružení LUMINA*

Neuvěřitelná povodeň ve Křtinách

V roce 1927 došlo ve Křtinách k velké živelní pohromě v důsledku velké průtrže mračen. Bylo to 12.července, kdy se Křtinský potok natolik rozvodnil, že zaplavil několik domů pod kostelem a katastrofa byla dovršena v neděli 17. července, kdy od Bukoviny a od Jedovnic přišla náhle velká voda: nad obcemi v okolí Křtin se srazily dvě bouřky a to mělo za následek pohromu, jíž není v obci pamětníka.

Ohromný příval vody rozvodnil potoky, voda strhala silniční mosty, narušila silnice a znemožnila dopravu. Hájenka u Kališů byla obklopena dravým proudem vody Arboreta. Průjezd hotelu u Uhrů (dnes budova městyse) zaplavila voda do výše téměř 3 metrů, takže zavřená vrata musela být rozštípana,

aby voda mohla odtéci, v přízemních místnostech sahala voda do výše 1,5 metru, ze zahrady a sklepů vzala valící se voda veškeré restaurační zařízení, u Farlíků strhla kůlnu, zaplavila náměstí, sodovkárnu, obklopila hotel u Perniců (dnes „Santini“). Za tímto prostorem spojila se voda od Jedovnic s valící se vodou od Bukoviny a zaplavila úplně tehdejší poštu (dnes t.zv. Starou poštu), dále hospodářské budovy rolníka Pokorného a 8 dalších domků.

Proudem vody od Bukoviny byl zaplaven mlýn pana Pokorného a domky občanů Meluzína, Pokorného, Šebely, Mazálka, Kalaříka, Cupáka a Řičánkových. Nejničivější byla voda u domu „českého Američana“ Hlouška, kterému zničila soukromé koupaliště a jeho stavení hrozilo sesutím.

Hasičstvo ze Křtin, Habrůvky, Březiny a Proseče s nasazením života pomáhalo zachraňovat lidské životy i majetek. Z Brna přijel pomoci také sbor dobrovolných hasičů a k půlnoci i oddíl 80 vojáků s pontony. Povodeň hluboce zasáhla obecní pokladnu: obec se musela totiž postarat o ubytování vojáků, kteří tu zůstali na obnovu komunikací. Platila denně jednomu vojákovi 10,50 Kč a půl-litr piva.

V Josefově na bývalém hostinci Švýcárna je dodnes značka, kam sahal rozvodněný Křtinský potok. Červencová povodeň vedla obecní zastupitelstvo k tomu, že se začaly okamžitě dělat přípravy k regulaci potoků. Bylo stanoveno, že regulace Křtinského potoka bude provedena v délce 720m s průtokem vody 45m³ za vteřinu, Jedovnického v délce 430m s průtokem 23m³ za vteřinu a Bukovského v délce 680m. Křtinský potok dostal u „Staré pošty“ nové řečiště a „Pustá strana“ tím nový ráz.

Dr. Zdeněk Opletal, kronikář městysu

FEJETON

Bez městysu

Od té doby, co Křtiny získaly zpět svůj ztracený titul městys, vrtá mi to slovo hlavou. Bylo vynalezeno již ve středověku, ale uchytilo se spíše v Čechách. Na Moravě se většinou místo něho užívalo slova městečko. Ale ani Češi si s jeho skloňováním nevěděli rady, protože je raději nesklouňovali vůbec. A tak můžeme v materiálech ze sedmnáctého století čísti, že „švec Jiřík byl z městys Kamenice“.

Dnes je většina z nás přesvědčena, že se městys dá skloňovat jen po česku: „*městys, bez městyse, o městysi*“, jako *stroj, bez stroje, o stroji*. A přitom netuší, že správná je i moravská verze: „*městys, bez městysu, o městysu*“, jako *hrad, bez hradu, o hradu*. Já, když dovolíte, přidržím se verze moravské. Je mému jazykocitu bližší.

